

zum Beispill am Tourismus, wou hie vun 1968 bis 2004 President vum fréiere Syndicat d'initiative et de tourisme de la ville de Luxembourg war.

Ville Leit wäert den Dokter Jean Goedert feelen. Senger Famill gëllt eist opriichtegt Bäileed, verbonne mat der Gewëssheet, datt mir de Verstuerwenen a beschter Erënnerung behale wäerten.

Loosse mer opstoen, fir dem Verstuerwenen eng lescht Éier ze erweisen.

(Respect d'une minute de silence)

Ech soen Iech Merci.

3. Dépôt d'une proposition de loi par M. Laurent Mosar

Ech géif dann dem honorabelen Här Laurent Mosar d'Wuert ginn.

► **M. Laurent Mosar** (CSV).- Jo, Merci, Här President. Ganz schnell, just fir den Depot ze maache vun enger Proposition de loi iwwer nohaltheg Finanzen.

7433 - Proposition de loi pour une finance durable et modifiant la loi du 17 décembre 2010 concernant les organismes de placement collectif

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools. Ech ginn Iech Akt vum Depot vun Ärer Proposition de loi.

4. 7450 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2019 et modifiant :

1° le Code de la sécurité sociale ;

2° le Code du travail ;

3° la loi générale des impôts modifiée du 22 mai 1931 (« Abgabenordnung ») ;

4° la loi modifiée du 30 juin 1947 portant organisation du Corps diplomatique ;

5° la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu ;

6° la loi modifiée du 12 février 1979 concernant la taxe sur la valeur ajoutée ;

7° la loi modifiée du 10 décembre 1998 portant création de l'établissement public dénommé « Fonds d'assainissement de la Cité Syrdall » ;

8° la loi modifiée du 8 juin 1999 sur le budget, la comptabilité et la trésorerie de l'État ;

9° la loi modifiée du 24 décembre 1999 concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2000 ;

10° la loi modifiée du 22 décembre 2006 concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2007 ;

11° la loi modifiée du 14 décembre 2016 portant création d'un Fonds de dotation globale des communes (suite)

7451 - Projet de loi relatif à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2018-2022 (suite)

et

Programme de stabilité et de croissance (PSC) et Programme national de réforme (PNR) (suite)

D'Chamber fiert de Moie mat den Debatten iwwert de Statsbudget fir d'Joer 2019 an iwwert déi finanziell Programmation fir d'Joren 2018 bis 2022 souwéi iwwert de Stabilitéits- a Wuesstumsprogramm PSC an den Nationale Reformprogramm weider.

Éischten ageschriwwene Riedner fir haut ass den honorabelen Här Gast Gibéryen. Här Gibéryen, ech ginn Iech d'Wuert.

Discussion générale (suite)

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, et sinn elo zwee Deeg hier, datt mer déi traureg Noricht vum Doud vum Grand-Duc Jean erfuer hunn. D'Temoignagen, déi aus dem Ausland wéi och massiv hei aus dem Land komm sinn, waren enorm, wat d'Zuel ubelaangt, a se all hunn de Grand-Duc Jean als e grouss Statsmann, e feinen an éierleche Mënsch bezechent, dee säi ganz Liewen an den Déngscht vun eisem Land a senge Bierger gesat huet an deen, wéi eise fréiere Statsminister, de Jean-Claude Juncker et ausgedréckt huet, en „parcours sans faute“ gemaach huet.

Am Numm vun der ADR wëll ech mech all deenen Temoignagen uschlëssen an eisem Grand-Duc Henri an der ganzer groussherzoglecher Famill onst Bäileed an dëse schwéiere Stonnen aussprieche an hinne soen, datt mir de Grand-Duc Jean ni wäerte vergiessen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, léif Kolleeginnen a Kolleegen, et hu scho vill Riedner et viru mir gesot, datt eise Grand-Duc Jean e Mann war, dee grouss op déi demokratesch Prinzipie gehalen huet an duerfir och sécher Versteedemach hätt, datt mer dës Woch hei an der Chamber eis parlamentaresch Aarbechten esou weiderféieren, wéi dat vun eis verlaangt gëtt, virun allem, well mer wëssen, datt dee Budget, deen dës Woch zur Diskussioun steet, den 1. Mee muss a Kraaft trieden.

Et ass e Budget, dee sech eigentlech op aacht Méint baséiert, well mer jo elo schonn am Abrëll sinn an en den 1. Mee a Kraaft trëtt. Et ass e Budget, dee sech op eng national an international gutt Économie ka baséieren, déi während Joren elo schonn hei am Land boomt. D'Fro, déi sech stellt: Hält dës Wuesstum un? Bleift e weider op deem Niveau, souwuel um internationale wéi um nationale Plang? D'Regierung geet dovunner aus.

De Wirtschaftswuesstum, op deen d'Chiffere sech bezieen, dee geet vun engem Wuesstum aus vun 3 % bis 3,5 %. Wa mer awer d'Entwécklung kucken, wéi se soss ass niewent eisem Land, a mir kucken zum Beispill d'Eurozon, da geet de Statec dovun aus, datt 2019 d'Eurozon 1,6 % wisst, 2017 (veuillez lire : 2020) 1,7 %, 2021 1,8 %, 2022 1,9 %. D'EUKommission geet dovun aus, datt d'Eurozon 2019 méi lues wisst: 1,3 %. An d'OECD geet dovun aus, datt se nach méi lues wisst: 1 %.

Lëtzebuerg soll awer wuessen 3 % 2019, 3,8 % 2020, 3,5 % 2021 an 3 % 2022. Mir ginn also dovun aus, datt Lëtzebuerg och dës Joer an déi nächst Jore praktesch ëm dat Duebelt wisst, wéi de Wuesstum an der Eurozon ass. Et kann een nëmmen hoffen, datt de Statec sech net geiert huet, well d'Chiffere vun der Regierung, an dat ass normal, déi baséieren op de Chifferen, déi de Statec virleet.

Et muss een awer wëssen, datt eis däitsch Noperen, déi am Fong eise gréissten Handelspartner sinn, d'lescht Woch hire Wuesstum fir dës Joer 2019 vun 0,9 % op 0,5 % erofgesat hunn. Et ass also eng grouss Differenz tëschent hinnen an eis, wa mer dat wëssen.

Awer och d'Avisen, déi mer vun aneren Institutione kritt hunn, si skeptesch vis-à-vis vun deem Wirtschaftswuesstum a sinn awer och skeptesch vis-à-vis vun deene Chifferen, déi am Budget stinn. Mir wëssen, datt dat ëmmer eng gewësse Virwëtzttut ass, wa mer Chifferen an de Budget asetzen. Mä ech weess awer och, an dat sollt ee fairerweis soen, datt mer an de leschte Jore vun eise Verwaltungen an der Regel Chiffere kritt hunn, déi sech herno als richtig erausgestallt hunn. Déi Chifferen, déi mer elo kritt hunn, déi si jo och vun de Verwaltungen komm, an et kann een nëmmen hoffen, datt se sech dann och dës Joer als richtig erausstellen.

Mä ech mengen, et muss een awer wëssen, datt dës Budget an och vläicht déi nächst Budgeten eng Rei vu Risikoe beinhalten.

De Brexit, do wësse mer net, wou et higeet, mat oder ouni Accord, a wat d'Konsequenzen an deem engen oder anere Fall sinn, d'Konsequenze fir eis Économie, d'Konsequenze fir de Budget. Wat bedeit dat herno, wann d'Vereenegt Kinnekräich näischt méi an den EU-Budget bezilt? Wéi gëtt dee Verloscht ausgeglach?

Mir sinn der Meinung, datt d'Europäesch Union sech dann och misst där neier Decken no strecken an datt net de Verloscht vun den EU-Bäiträg vu Groussbritannien op déi aner Länner ofgewéckelt gëtt. Mä international Konflikter, international Handelskriecher, Protektionismus, d'Entwécklung vun de Bourssen a vun den Zënse, dat sinn alles Froen, wou haut kee kann eng kloer Äntwert drop ginn. An duerfir menge mir, et wier Virsiicht gebueden.

Mä nieft der ekonomescher Entwécklung muss een awer och d'Entwécklung vun de Statsfinanze vun deene leschte Joren analyséieren. An hei wëll ech just zwou Steieren eraushuelen:

bei de Betriber d'Kollektivitéitssteuer a bei de Salariéen d'Lounsteuer fir d'Salariéen an d'Pensionären.

Wann ech d'Kollektivitéitssteuer vun de Betriber huelen, da muss ee wëssen, datt dat eng Steuer war, déi quasi véier, fënnf, bal sechs Joer bei 1,5 Milliarden d'Joer stagnéiert huet. An eréischt am Joer 2016 op 2017 hu mer eng Progressioun kritt vun 1,6 Milliarden op quasi 2 Milliarden a vun 2017 op 2018 eng Progressioun op 2,34 Milliarden. Dat heescht also, fënnf, sechs Joer Stagnation bei 1,5 Milliarden an da während zwee Joer eng Progressioun vu 740 Millionen oder 47 %, ëm déi d'Steier bannent zwee Joer geklommen ass.

A wa mer da bei d'Lounsteuer higin, do hu mer déiselwecht Progressioun och vu 740 Millionen, mä do hu mer dräi Joer gebraucht, fir déi Progressioun ze kréien. A well do d'Zomm vill méi héich ass, sinn et da keng 47 %, mä 23 %, déi d'Zuel vun der Lounsteuer bannent dräi Joer an d'Luucht gaangen ass, vun 3,2 Milliarden op ronn 4 Milliarden am Joer 2018, wat also och eng Progressioun ass.

Déi zwou Steieren eleng hu während zwee, an d'Lounsteuer mat bäigerechent während dräi Joer ronn annerhalef Milliard weider an de Statsbudget bruecht. Dat ass en enormen Zouwuess, dee mer an där Form ni virdrun hei zu Lëtzebuerg kannt hunn, datt zwou Steieren eleng esou vill Zouwuess an zwee, dräi Joer bruecht hunn.

Eng kloer Analys, wéi et méiglech ass, datt déi Steieren an esou enger kuerzer Zäit esou massiv an d'Luucht gaange sinn ... Well et muss ee wëssen, datt all déi Prognosen, déi mer déi Jore virdrun opgestallt hunn, d'Budgeten defizitär gesinn hunn. A wa mer haut aus dem Defizit erauskommen a liicht erauskommen d'lescht Joer, dann ass et virun allem d'Augmentatioun vun deenen doten zwou Steieren, déi kee virusgesinn hat an deem Mooss, wat d'Statsfinanzen an den Equiliber bruecht huet.

A wann een da kuckt - et muss ee jo eng Analys maachen, firwat datt déi Steieren do esou eng staark Progressioun hunn -, da war et sécherlech déi gutt national an international Konjunktur, déi do matgespillt huet. Mä mir mengen awer och, an dat ass ons och vun der Steierverwaltung gesot ginn, datt déi informatiséiert Steiererklärungen, déi d'Betriber musse maachen, derzou gefouert hunn, datt d'Steiererklärungen elo éischters méi séier gemaach ginn, wat d'Zäit ubelaangt, an datt se dann och direkt, wa se eraginn, déi Zomm bezuelen, déi op der Deklaratioun steet, datt dat also vill Sue sinn, déi vill méi séier an d'Statskeess erakomm si wéi an de viregte Joren. A wann dat de Fall ass, dann ass jo och kloer, datt an där Zäit hannendrun am Kader vun den Dekontemanner Sue wäerten erakommen.

Dat ass eis och zum Deel esou vun der Steierverwaltung erkläert ginn. An et ass souguer gesot ginn, datt verschidde Steieren um Schluss vum Joer erakomm sinn, virun allem wat d'Immobilien ubelaangt, déi emol net alleguer konnten am Dezember nach ofgerechent ginn, mä datt déi am Fong op dës Joer eriwuergehol gi sinn, wat da vläicht och eng Erklärung ass, datt mer an deenen éischte Méint vun dësem Joer och nach wäerte Steierrecetten hunn.

Den Här Finanzminister huet eis gëschter gesot, datt déi éischt dräi Méint relativ gutt ausgefall wieren a souguer nach eng Progressioun wier vis-à-vis vun den éischten dräi Méint vum leschte Joer, woubäi ee muss wëssen, datt d'lescht Joer déi ganz staark Progressioun am Fong eréischt an deene leschte sechs Méint de Fall war.

Dat ass also do mat Virsiicht ze genëssen a mir musse kucken am Laf vun dësem Joer, wéi dat sech entwéckelt. Sécherlech ginn déi Progressiounen net méi an deem Sënn weider. Duerfir ass och am Budget eng liicht Diminutioun vun de Chifferen agesat ginn, eng gewësse Virsiicht. An et ass ze hoffen, datt mer dann och zum Schluss vum Joer bei deene Chifferen erauskommen.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wa mer also elo gesinn, wat fir eng Progressioun mer an de Steieren hunn an datt mer den Exercice 2018 mat engem Benefiss ofschlëssen, dann hat ee sech am Fong erwaart, datt mer an enger Zäit, wou d'Konjunktur esou héich ass, wou d'Statsfinanzen eigentlech am Equiliber sinn, datt mer dës Joer e Budget hei presentéiert krien, deen och am Equiliber wier, mat dem Zil, datt, wann dat Joer dann um Enn ass, well de Budget jo an der Regel ëmmer besser ausgeet bei de Konten, wéi en an de Progressiounen am Budget war, datt een zum Schluss vum Joer 2019 méi e groussen Iwwerschoss erëm hätt.

Mä de Budget hei ass presentéiert mat engem Defizit vu 650 Millionen, wat eiser Meinung no onverantwortlech ass vis-à-vis vun der ekonomescher a finanzieller Situatioun.

► **M. Roy Reding** (ADR).- Très bien !

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- A wa mer kucken, datt mer dës Kéier fir d'Éischt déi europäesch Berechnung geholl hu wat de Budget ubelaangt, de SEC 2010, da musse mer wëssen, an dat huet de Finanzminister jo och hei bei der Presentatioun gesot, wa mer nach déi national Kontabilitéit geholl hätten, wéi et fir déi Budgete virdrun alleguer de Fall war, da wier den Defizit 200 Millioune méi héich. Wa mer also e Verglach maache mat de Budgete vun deene Jore virdrun, da sinn et keng 650 Millionen, mä 850 Millionen. Mä opgrond vun deem neien europäesche Berechnungsmodell sinn et der da 650, an an Zukunft geet et jo dann och an déi Richtung virun.

Ech wëll awer och fairerweis soen, datt mer an der Finanzkommission alleguer gesot hunn, datt mer mussen dovun ewechkommen, fir ëmmer mat deenen zwee Systemer parallel ze fieren, wou déi eng iwwert den europäeschen, déi aner iwwert déi national Kontabilitéit fieren. An deejéinegen, deen dat huet missen nolauschten, fir deen ass et nach méi komplizéiert komm, wéi et schonn de Fall war.

Et hätt also eiser Meinung no missen eng Mission vum Stat sinn, bei dëser Konjunktur de Budget am Equiliber ze presentéieren, wéi gesot, fir beim Kont duerno d'Zil ze hunn, fir en Iwwerschoss ze realiséieren, dee mer dann eiser Meinung no hätte missen oder missten op den Zukunftsfong iwwerweisen.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Très bien !

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- An der Vergaangenheet ass deen Zukunftsfong och gespeist ginn, an der Regel mat 50 Millionen d'Joer, wat awer geléinte Sue waren, well dee Budget jo am Defizit war, a wat fir eis am Fong e Paradox war: datt mer engersäits Sue geléint hunn, fir se op en Zukunftsfong ze setzen. A spéiderhin, vu datt mer eis Scholde jo, wat d'Kapital ubelaangt, net zrëckbezuelt hätten, kënnen dann eben an 10, 20 Joer déi kommand Generatiounen déi Suen, déi mer op d'Säit geholl hunn, huele fir déi Suen, déi Schold, déi mer gemaach hunn. Dat war u sech e Paradox.

Eiser Meinung no muss en Zukunftsfong gespeist gi vun Iwwerschëss. Mam Zukunftsfong soll ee Scholden zrëckbezuelen oder et soll een higoen a se op d'Reserve leeën. D'Scholden, mir wëssen, wann déi oflafen, da gi se erëm verlängert. A vu d'Situatioun, wéi se haut ass, kritt de Stat jo do en onwahrscheinlech favorable Zënssaz, soudatt am Abléck drop gesat gëtt, fir d'Scholden dann einfach erëm ze verlängeren, wat d'Kapital ubelaangt, mat méi niddregen Zënse.

Duerfir proposéiere mir an enger Motioun, Här President, déi ech Iech heimadder ginn, datt mer den Iwwerschoss aus dem Joer 2018, déi 121 Millionen, sollen op den Zukunftsfong setzen. Dat ass Realpolitik, datt ee soll kucken, e positiven Ofschloss ze kréien an déi Suen op d'Säit ze setzen. An duerfir déi Motioun do.

Motion 2

D'Chamber stellt fest,

- datt de Budget vun 2018 viraussichtlech en Iwwerschoss vun 121 Millionen Euro opweist;

- datt dësen Iwwerschoss op déi aussergewöhnlech weltwäit Konjunktur zrëckzeféieren ass;

- datt den Zukunftsfong (Fonds souverain intergénérationnel) agefouert ginn ass, fir den zukünftige Generatiounen bei eventuelle wirtschaftlechen oder finanzielle gréisser Problemer eng Reserv zur Verfügung ze stellen;

- datt grad an Zäiten, wou d'Statsfinanze gutt sinn, den Zukunftsfong soll gespeist ginn,

fuerdert d'Regierung op,

- den Iwwerschoss vum Budget 2018 integral an den Zukunftsfong ze iwwerweisen.

(s.) Gast Gibéryen.

D'Scholden u sech, Här President, d'Scholden u sech, déi klamme weider. Och dës Budget huet erëm en Emprunt virges vun enger Milliard, deen awer net muss onbedéngt opgeholl ginn. D'Fro, déi mer ëmmer erëm stellen: Wat geschitt mat deenen autoriséierten Emprunten, déi awer net opgeholl ginn?

D'Regierung argumentéiert, déi géifen autoriséiert bleiven, och iwwert d'Budgetjoer eraus. An der Cofibu, der Finanzkommission, hu mer vum Finanzminister eng Tabell kritt, wou eis am Fong opgefouert gëtt, wat fir eng Emprunten autoriséiert si ginn, wat dovunner gebraucht ginn ass a wat nach net gebraucht ginn ass.

Am Joer 2015 ass en Emprunt autoriséiert gi vun 1,5 Milliarden. Deen ass net benotzt, déi besteet also nach, déi Autorisation. 2016 ass erëm een autoriséiert gi vun 1,5 Milliarden, 1,150 Milliarde sinn opgeholl ginn, 350 Mil-